

PHOENIX BÜLTENİ

PHOENIX ARKEOLOJİ PROJESİ PERİYODİK YAYINI

SONBAHAR 2022, VOL.2

Proje Ekibi

Dr. Asil Yaman - Kurucu & Direktör
Doç. Dr. Koray Konuk - Yardımcı Direktör
Doç. Dr. Canan Çakırlar - ZooArkeoloji Araştırmaları
Dr. Anna M. Sitz - Epigrafi Araştırmaları
Dr. Taylan Doğan - Kült Araştırmaları
Koray Günyaşar - Gastronomi araştırmaları
M. Rumeysa Çakan - Kırsal Mimari Araştırmaları
Merve Yeşil - Seramik Araştırmaları
İlayda Alikaya - Arşiv Yönetimi
Dilara Takı - Türk Dönemi Araştırmaları
M. Serhat Aydemir - Harita Mühendisi
Zeynep Okyay - Küratör
Aslıhan Güçlü - Arkeolog & Sanatçı
Aslı Dinç - Sanatçı
Ayşe Özaydın - Sanatçı
İbrahim Ulu - Arkeolog
Aslıhan Şentürk - Şehir Plancısı
Doğukan Tokçin - Şehir Plancısı
İbrahim Akalın - Arkeolog
Ayşe Kahraman Dilekçi - Arkeolog
Arda Güntekin - Arkeolog
Kübranur Yılmaz - Arkeolog
Fatih Deli - Arkeoloji Öğrencisi
Ferhat Deli - Stajyer Öğrenci
Ayşegül Dikmen - Arkeoloji Öğrencisi
Hüseyin Yağyudan - Sanat Tarihi Öğrencisi
Şirin Akan - Sanat Tarihi Öğrencisi
Sergül Özçelik Uçan - PAAM Görevlisi
Pınar Pişkin - PAAM Görevlisi

Editöryel Ekip

İlayda Alikaya
M. Rumeysa Çakan
Zeynep Yılmaztürk
Doç. Dr. Koray Konuk

Phoenix Arkeoloji Projesi 2022

Phoenix 2022 yılı ilk günkü heyecan ve azimle, arkeolojik kazı ve yüzey araştırmaları başta olmak üzere tüm alt programlarıyla son derece başarılı geçti. 5 Temmuz – 30 Eylül tarihleri arasında gerçekleştirdiğimiz saha çalışmalarında, geçtiğimiz yıl olduğu gibi 3 yeni nesil yaklaşımlarla arkeoloji, tarih, ekoloji, kültürel miras, mimarlık, gastronomi, çağdaş sanat ve sosyal sorumluluk projelerini çeşitli disiplinlerden bir ekiple yürüttük.

PAP ofis çalışmaları.

Arkeolojik Kazılara Başladık!

Phoenix Apollon Kutsal Alanı ve Kızlan Kilisesi Kazı Çalışmaları

2021 yılında arkeolojik yüzey araştırmalarını tamamladığımız Phoenix Apollon Kutsal Alanı ve Kızlan Kilisesi'nde, bu sezon rölöveye yönelik kazı ve temizlik çalışmalarına başladık. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün izinleri ve Marmaris Müzesi ile beraber gerçekleştirdiğimiz bu çalışmalar, Muğla Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı (YİKOB) ile Marmaris Ticaret Odasının cömert destekleriyle mümkün oldu. Destekleri için kendilerine bir kez daha teşekkür ederiz.

Arkeolog İbrahim Ulu, Arkeolog Merve Yeşil ve Arkeolog Kübra Nur Yılmaz ile arkeoloji öğrencileri Fatih Deli, Ferhat Deli, Hüseyin Yağyudan, Şirin Akan, Ayşe Kahraman, Ayşegül Dikmen, İbrahim Akalın, Arda Güntekin'in katılımıyla oldukça verimli ve başarılı geçen kazı çalışmaları toplamda 90 gün sürdü. Çalışmalara Marmaris Müzesi adına, Bakanlık Temsilcimiz Sayın Mutlu Karadağ iştirak etti. Destek ve önerileriyle çalışmaların sağlıklı yürütülmesini sağlayan Sayın Mutlu Karadağ ve Marmaris Müze Müdürümüz Sayın Şehime Atabey'e teşekkür ediyoruz.

Apollon Kutsal Alanı ve Kızlan Kilisesi çevresinde yoğun bitki örtüsü ve bölgenin jeomorfolojik yapısına bağlı olarak oluşan farklı boyutlarda çok fazla taş yer almaktaydı. Daha önce herhangi bir çalışmanın yapılmadığı bu alanda, saha çalışmalarına engel teşkil etmemesi için yoğun bir temizlik çalışması gerçekleştirdik. Temizlik ve çevre düzenlenmesi

sırasında alana ziyaretçi ve servis yolu açarak antik patika üzerinde temizlik çalışmalarını gerçekleştirdik. Yapı içerisini moloz ve bitki örtüsünden arındırarak bölgede yeni tespit ettiğimiz tüm mimari blokların teknik belgeleme işlemlerini de tamamladık. Kültür mirasımızın sunumuna önem verip bölgeye gelen ziyaretçilerin alana sağlıklı bir şekilde ulaşması adına, bu temizlik çalışmalarını her

yıl periyodik olarak tekrarlamayı öngörüyoruz.

Alanda gerçekleştirdiğimiz temizlik çalışmalarının ardından, Apollon Kutsal Alanı içerisinde yer alan Kızlan Kilisesi'nde kazı çalışmalarına başladık. Yürütülen kazı çalışmalarında arkeolojide kabul gören ve bir terminoloji standardı bulunan Locus-Lot sistemini uyguladık.* Kazı çalışmalarının ilk sezonunda

Apollon Kutsal Alanı ve Kızlan Kilisesi. 3D tarama: M. Serhat Aydemir

Apollon Kutsal Alanı ve Kızlan Kilisesi tepeden görünümü. Fotoğraf: İbrahim Ulu

toplamda 16 adet alt açma açtık. Tespit edilen MÖ geç 4 – erken 3. yüzyıla ait yazıtlar, seramik veriler, dor düzenine işaret eden triglif metoplar ve anta başlıklar, yapının Erken Helenistik Dönem’de bir Apollon Tapınağı olarak kullanım gördüğünü kanıtlar niteliktedir. Veriler, alanda MS 5. yüzyıl ikinci çeyreğinden itibaren yapısal düzenlemeler yapıldığını, tapınağa ait bazı mimari blokların devşirme olarak yeniden düzenlendiğini ve yapının üç nefli bazilikal planlı bir kiliseye çevrildiğini ortaya koydu. Elde ettiğimiz arkeolojik veriler, söz konusu mimari plan değişikliğinin Erken Bizans Dönemi’nde, olasılıkla imparator II. Theodosius Dönemi (MS 402-450) içerisinde gerçekleştirildiğini gösterdi. Özellikle yapının kuzey dolgusunda tespit ettiğimiz kiremit mezarlar ve bronz sikkeler,

* Locus-Lot sistemine göre, yapının bulunduğu alan bir ana açma yani operasyon alanı olarak nitelendirilmiştir. Söz konusu ana açma içerisinde mekânsal, toprağın durumu veya veriye dayalı herhangi bir değişim durumunda alt açmalar ayrı birer Locus’a ayrılmıştır. Bu locuslar içerisinde kazısı gerçekleştirilen tüm tabakalar, en üst tabakadan itibaren numerik dilimler halinde Lot'lara ayrılmıştır.

Kazı çalışmaları ve çevre düzenlemesi. Fotoğraf: İlayda Alikaya

Arkeolog Merve Yeşil tarafından yürütülen seramik belgeleme çalışmaları. Fotoğraf: İlayda Alikaya

Kızlan Kilisesi’nin MS. 7. ve 8. yüzyıllarda da kullanım gördüğünü kanıtlayan diğer önemli veriler olmuştur. Çalışmalarımız sırasında tespit ettiğimiz söz konusu iki adet kiremit mezar ele geçmiştir. Kiremitlerin Bizans Dönemi’nde kullanılan dalga bezekli çatı kiremitlerinden yapılmış olması ve gömülerin yapının hemen kenarında bulunuyor olmaları, bu mezarların kilise rahiplerine ait olduğunu bize düşündürmektedir. Kiremit mezarların belgeleme çalışmalarını gerçekleştirdikten sonra tüm buluntuları özenle kaldırdık. Gerçekleştirdiğimiz kazı çalışmaları sırasında ele geçen sarı ve yeşil sırlı seramik parçaları Apollon Kutsal Alanı ve Kızlan Kilisesi’nin MS 11. yüzyıla kadar aktif olarak kullanım gördüğünü gösterdi. Yapının tapınak evresine ait bilimsel araştırmalar ve yayın çalışmaları Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Taylan Doğan, Bizans Dönemi’ne yönelik incelemeler Dr. Asil Yaman

ve Dr. Anna Sitz tarafından titizlikle yürütülüyor.

Arkeolojik kazı ve temizlik çalışmalarında ortaya çıkartılan eserlerin teknik belgeleme çalışmaları kazı kapsamında istihdam edilen uzmanlar tarafından gerçekleştirildi. Bunları haritalama ve ortofoto üretimi, mimari röleve çalışmaları, mimari blokların belgelenmesi, epigrafik verilerin belgelenmesi ve seramik araştırmaları şeklinde beş ayrı başlık altında sürdürdük. 2022 yılı çalışmalarında yeni mimari bloklar ortaya çıkardık ve tüm verilerin teknik çizim ve fotoğraflama işlemlerini tamamladık. Aynı şekilde elde ettiğimiz seramik verilerin teknik çizim ve belgelenmelerini yaptık. Mimari ve seramik buluntuların yanı sıra sikke, boncuk, yüzük gibi küçük buluntuların restorasyon çalışmalarını da başarıyla yürüttük.

Arkeolojik Yüzey Araştırmaları
Phoenix Arkeoloji Projesi’nin

ikinci sezonunda arkeolojik yüzey araştırması çalışmalarını Chora'da, kentin güney kırsalında, Aşağı-Yukarı Fenaket, Sindilli mevkii, Bahçakise, Pırnal, Kırkmermerler mevkii, Çakallık Tepesi, Badrik Tepesi, Namlıalan Tepesi, Gedik ve Taşlıca Adası (Makri)'nda yoğunlaştırdık. Bu çalışmaları 01.09.2022-30.09.2022 tarihleri arasında Doç. Dr. Koray Konuk, Dr. Anna Sitz, Uzman Arkeolog İlayda Alikaya ve Uzman Sanat Tarihçisi Dilara Takı ile öngörülen plan ve çalışma takvimine uygun olarak otuz günlük sürede gerçekleştirdik. Bu yılki çalışmalara Bakanlık Temsilcisi olarak Kocaeli Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanı Sayın Alper Serhan Daltekin eşlik etti. Çalışma boyunca desteğini gördüğümüz Sayın Alper Serhan Daltekin'e teşekkürü borç biliriz.

2022 yılı yoğun yüzey araştırmalarının ilk ayağında, Phoenix Kenti'nin akropolü olan Hisar Tepe'nin güneydoğu alt yamaçlarına konumlanmış olan

Çakallık Tepesi mezar blokları. Fotoğraf: Asil Yaman

Aşağı Fenaket (Phoinikoudi) köyü kalıntılarında gerçekleştirdik. Alanda yürüttüğümüz çalışmalar neticesinde Orta Çağ'a ait toplam 44 adet ev ve zeytinyağı atölyeleri tespit ettik. Evlerin duvarlarında, alt ve üst sokaklarında, dağınık halde

çevrelerinde devşirme mimari malzemeler belirledik. Bu alanda köy ahali tarafından kullanılmış üç sarnıç tespit belgeledik. Yüzey araştırmalarının yanında yöre halkı ile yürüttüğümüz sözlü tarih çalışmaları, Aşağı Fenaket Rum halkının 1923 yılındaki zorunlu nüfus mübadelesi sonrasında köyü boşalttığı bilgisine ulaştık. Bu alandaki tüm taşınabilir ve taşınmaz kültür varlıklarının jeolojasyonlarını alarak haritaya işledik ve yapıların plan ölçülerini alarak tüm teknik belgeleme işlemlerini tamamladık.

Aşağı Fenaket Köyü kalıntıları çevresindeki saha çalışmalarını tamamladıktan sonra araştırmalara 1923 yılı nüfus mübadelesinde terk edildiği söylenen bir diğer mahalle olan Yukarı Fenaket (Phoinikoudi)'te devam ettik. Bu alanda yürüttüğümüz çalışmalarda Orta Çağ ve Geç Osmanlı Dönemi'nde kullanılmış, Aşağı Fenaket evleriyle benzer 38 köy evi, 7 sarnıç ve zeytinyağı

Yukarı Fenaket. Fotoğraf: M. Rumeysa Çakan

işliği tespit ettik. Tespit ettiğimiz tüm yapıların, devşirme mimari blokların ve seramik buluntuların belgeleme çalışmalarını tamamladık. Belgelenen verilerin sayısallaştırılması ve kent planı çıkartılması adına ekip üyelerimiz Şehir Plancısı Aslıhan Şentürk ve Doğukan Tokçin itinalı çalışmalar yürüttüler. Kendilerine teşekkür ediyoruz.

2022 yılı saha çalışmalarına Bahçakise Tepesi ve Pırnal mevkiinde devam ettik. Bu alanda kentin tarımsal üretimini yansıtan tarım terasları, zeytinyağı işlikleri sarnıçlar ve Orta Bizans Dönemi'ne tarihli bir şapel tespit ettik. Bu kırsal yaşam alanına kuzeyde akropol yönünden gelip güneyde Serçe Liman yönünde ilerleyen bir antik yol ile ulaşıldığını belgeledik. Arkeolojik veriler bu alanın Erken Helenistik Dönem'den Orta ve Geç Bizans Dönemi'ne kadar kullanım gördüğünü kanıtladı.

Phoenix'in güney kırsalında, Kırkmermerler mevkiinde sürdürdüğümüz yoğun yüzey araştırmalarında 110 metre uzunluğunda büyük bir kamusal yapı tespit ettik. Üç farklı nitelikte duvar tipi gözlenen yapıda, diğer verilerle beraber değerlendirildiğinde bu kamu yapısının Arkaik Dönem'den Geç Antik Dönem sonuna kadar kullanıldığı anlaşıldı. Alanda tespit edilen nişler ve duvarlardan hareketle, büyük yapının Arkaik Dönem'e tarihli erken evresinde bir açık hava kült alanı olarak kullanıldığı, zamanla gerçekleştirilen eklerle birlikte ise genişletilerek agora gibi farklı bir kamusal nitelik kazanmış olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca bölgenin Phoenix akropolüne yakın konumlanmış olması bu düşünceyi destekler

niteliktedir.

Serçe Limanı'na inen modern karayolun üzerinde bulunan Çakallık Tepesi'nde gerçekleştirdiğimiz yüzey araştırmalarında kentin güney nekropolüne ait olması muhtemel

mezarlar, zeytinyağı işlikleri, bunlarla ilişkili sarnıçlar ve çiftlik yapıları gibi çeşitli nitelikte yeni veriler elde ettik. Bahçekise'de olduğu gibi bu alanda da kuzeyden gelen yolun çatallanarak doğuda Bahçekise - Kırkmermerler, batıda

Gedik mevkii. Fotoğraf: Asil Yaman

Taşlıca Adası tepeden görünümü. Fotoğraf: Asil Yaman

ise Çakallık yönünde ikiye ayrıldığını ve tarımsal ünitelerle ilişkili olarak iki koldan güneye devam ettiğini tespit ettik. Veriler kentin güney sınırlarında iki savunma amaçlı kule inşa edildiğini ve böylelikle kentin dış tehditlere karşı önlem aldığını ortaya koydu. Çakallık Tepesi ve çevresinde sürdürülen araştırmalar, tepenin denize inen vadilerde yoğun olarak tarımsal üretim amacıyla kullanıldığını göstermektedir.

Badrik Tepesi'nde gerçekleştirdiğimiz çalışmalarda benzer biçimde tarımsal üretime yönelik antik tarım terasları, çiftlik ve atölyeler tespit ettik. Bu alanda belirlediğimiz Helenistik Dönem'e tarihli yapı kompleksi, kuzeyde Phoenix Akropolü, güneyde ise Kasara Akropolü'nü gören stratejik konumu ve hemen yanından geçen antik yolu denetler pozisyonuyla kentin bir diğer savunma yapısını ortaya çıkardı. Bu verilerden hareketle mevcut bölgeyi Phoenix'in politik anlamda güneydoğu sınırı olarak

tanımladık.

Phoenix'in güneyinde, etrafı tepelerle çevrili düzlük bir alanda yer alan Namlıalan Tepesi'nde gerçekleştirdiğimiz tarımsal üretim düzenekleri ve mezarların yanı sıra Geç Antik Dönem'e tarihli bir kome yani köy yerleşimi tespit ettik.

2022 yılı yoğun arkeolojik yüzey araştırmalarının son ayağını Gedik mevkiinde sürdürdük. Bu alanda çeşitli amaçlara matuf kamu yapıları, çiftlikler, zeytinyağı işlikleri ve mezarlar belirledik. Yoğun belgeleme yaptığımız bu alanda teknik belgeleme çalışmalarını tamamladık. Son olarak, Phoenix'in batısında, Söğüt körfezi üzerinde yer alan Taşlıca Adası (Makri)'na Ada üzerinde havadan belgeleme gerçekleştirerek 2022 yılı çalışmalarını başarıyla tamamladık.

Haritalama ve Fotogrametri Çalışmaları

2021 yılında başladığımız haritalama çalışmalarına bu yıl çok daha geniş bir alanda devam ettik. Ekip üyemiz, Harita Mühendisi M. Serhat Aydemir tarafından gerçekleştirilen çalışmalarda, Apollon Kutsal Alanı ve Kızlan Kilisesi'nde herhangi bir çalışma ve düzenleme yapılmadan önce mevcut durumun tespiti için alanı detaylı olarak insansız hava aracı (İHA) ile görüntüleyerek alana sabit noktalar atıldı. Haritalama çalışmaları kapsamında proje alanının çalışma öncesinde, çalışma sırasında ve çalışma sonrasında üç ayrı koordinatlı ortofotosu üretildi. Söz konusu çalışmalar sonrasında kazı ve temizlik çalışmaları alanını kapsayan toplam 450 hektarlık alanda 1/1000 ölçekli halihazır harita oluşturuldu. Çalışmalar esnasında tespit ettiğimiz tüm

kültür varlıkları ve jeolojyonlarını bu harita altlığı üzerindeki dijital veri tabanına işaretledik. Zor ve vakit alan bu çalışmanın başarıyla tamamlanması M. Serhat Aydemir'in becerisi ve gayretiyle mümkün oldu.

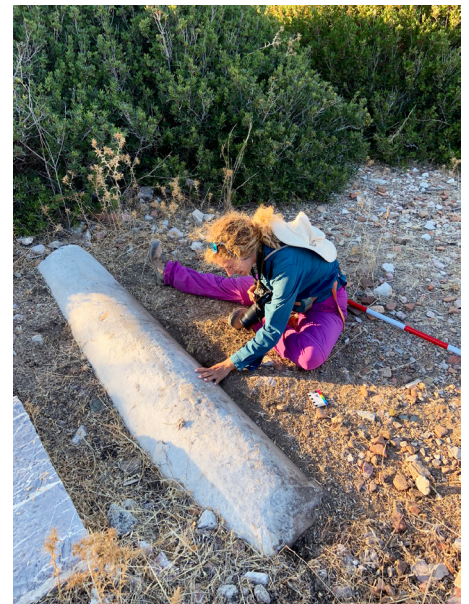
Epigrafi Çalışmaları

Phoenix 2022 yılı epigrafi çalışmalarını, geçtiğimiz yıl olduğu gibi Ausonius Enstitüsü'nden, Proje Direktör Yardımcısı Doç. Dr. Koray Konuk ve Heidelberg Üniversitesi'nden Dr. Anna Sitz başarıyla yürüttü.

2022 yılı Apollon Kutsal Alanı ve Kızlan Kilisesi içerisinde ve çevresinde gerçekleştirilen kazı ve temizlik çalışmaları sırasında, toplamda 9 adet yeni yazıtlı blok gün yüzüne çıkarttık. Epigrafi çalışmalarının bir diğer ayağını yüzey araştırmaları oluşturdu. Bu çalışmalar esnasında toplamda 13 adet yeni yazıtlı blok tespit ettik. Kentin tarihi adına oldukça önemli veriler sağlayan bu yazıtların lokasyonlarını hassas GNSS ile

Haritalama çalışmaları.
Fotoğraf: İlayda Alikaya

Epigrafi çalışmaları, Dr. Anna Sitz.
Fotoğraf: Asil Yaman

Epigrafi çalışmaları, Doç. Dr. Koray Konuk.
Fotoğraf: Dilara Taki

belirledik ve yerlerini 1/1000 ölçekli haritamızla veri tabanına işledik. Bir kısmı daha önce hiç yayınlanmamış olan bu bloklara yönelik stampaj ve 3 boyutlu lidar tarama gibi muhtelif belgeleme çalışmalarını titizlikle tamamladık. Belgeleme çalışmalarındaki özenleri için Doç. Dr. Koray Konuk ve Dr. Anna Sitz'e teşekkür borçluyuz.

Kırsal Mimari Belgeleme Çalışmaları

Bu yılki çalışma planında, Phoenix'in Orta Çağ'daki ardılları olan ve bugün Aşağı ve Yukarı Fenaket olarak bilinen Phoinikoudi mahalleleri yer alıyordu.

Bugün yaşamın devam etmediği Aşağı Fenaket ve Yukarı Fenaket köyleri kalıntıları içerisinde yapılan yüzey araştırmalarında kırsal mimari belgeleme çalışmalarına devam ettik. Projenin Kırsal Mimari Koruma ve Belgeleme programını Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Öğretim Görevlisi, Y. Mimar M. Rumeysa

Çakan direktörlüğünde sürdürdük. M. Rumeysa Çakan'ın doktora tezi kapsamında yürüttüğü çalışmalar Aşağı Fenaket ve Yukarı Fenaket yerleşimlerinin büyük ölçüde benzerlik gösterdiğini ortaya koydu. Konutların mimari plan özelliklerine bakıldığında ön avlulu-tek odalı konut, ön avlulu-

iki odalı konut, ön avlulu-üç odalı konut şeklinde üç farklı plan tipolojisinde inşa edildikleri ve bütün yapılarda ön avlular sabit olarak kullanılmış olup oda sayıları değişiklik gösterdiği anlaşıldı. Yapıların malzeme ve yapım tekniği bakımından incelenmeleri de titizlikle tamamlandı. Taş ve tuğla

Y. Mimar M. Rumeysa Çakan tarafından yürütülen kırsal mimari çalışmaları.
Fotoğraf: M. Serhat Aydemir

Aşağı Fenaket. 3D tarama: M. Serhat Aydemir

kırıklarıyla örüldüğü anlaşılan duvarların, kırmızı topraklı harçla sağlamlaştırıldığını gözlemledik. Çalışmalar kapı ve pencere lentolarında ahşap kullanıldığını ve duvarlarında devşirme blokların yoğun olarak yer aldığını ortaya koydu.

Sahada büyük ölçüde ayakta kalan yapıların belgelemelerini yaparken geleneksel ve çağdaş yöntemleri bir arada kullandık. Hem şerit metreyle ölçü alıp yerinde çizdik hem de havadan görüntüleyip bilgisayardan ölçülerini çıkardık. Yerleşim yerlerinin nüfusunu yitirmesiyle yapılar, doğal çevrenin bozulmalarına karşı savunmasız kalmış görünüyor. Bu sebeple yapıların zemininde ve duvarlarında bitkilenmeler gözlemlenmiş, taş yüzeylerinde erozyonlar görülmüştür. Gelecek sezonlarda bölgede araştırmaların devam etmesini, gerekli temizlik ve çevre düzenlenmesi çalışmalarının gerçekleştirilmesini planlıyoruz.

Kültürel Miras Eğitim Çalışmaları

Phoenix Arkeoloji Projesi kapsamında yürütülen bilimsel saha çalışmalarının yanı sıra içerisinde bulunduğumuz yöreye somut katkı sunmak ve farkındalık yaratmak adına kültürel miras çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Taşlıca Köyü halkıyla iç içe yürütülen projemiz kapsamında, yöre halkına Phoenix Antik Kenti gezdirilmiş ve yürütülen çalışmalarla ilgili bilgi seminerleri verilmiştir. Bu seminerler dışında, Marmaris İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile birlikte öğrencilere kültürel miras farkındalığı kazandırmak amacıyla okullarda arkeoloji kolları oluşturulmuş, öğrenci ve öğretmenler ile Marmaris Müzesi ve çevre antik kentlere ziyaretler gerçekleştirilmiştir. Kültürel miras

'Yüz yıl önce - yüz yıl sonra' gastronomi etkinliğimiz. Fotoğraf: İlayda Alikaya

eğitim çalışmalarını önümüzdeki yıl yoğun olarak sürdürmeyi umuyoruz.

Sosyal Sorumluluk ve Gastronomi Atölyesi

Yörenin kaybolmakta olan yeme-içme kültürünü belgelemek, etkinliklerle gelecek nesillere taşımak adına Mide Lobisi Derneği

ile yeni bir iş birliğine gittiğimiz mutlulukla duyurmak isteriz. Bu bağlamda Mide Lobisi Derneği ile birlikte Gastronomi Programı Direktörü Koray Günayşar yönetiminde Taşlıca ve Söğüt halkı için Phoenix Araştırma Merkezi'nde 'yüz yıl önce - yüz yıl sonra' temasıyla gastronomi etkinliği düzenledik. Yöre halkının yoğun katılımıyla gerçekleşen etkinlikte bölgedeki Osmanlı Dönemi'ni yansıtan yöresel yemekleri köy halkı ile beraber pişirdik ve bu yemekleri kıl kilimlerle ve siniler üzerinde tahta kaşıkla birlikte bir sofranın etrafında hep beraber paylaştık. Yaklaşık 250 kişinin katılım gösterdiği gastronomi etkinliğinde, yerel yeme-içme kültürünün önemini idrak ederek bu kültürün korunması yönünde önemli bir etkisi olduğuna inandığımız gastronomi atölyelerinin devam etmesi temennisini paylaşıyoruz. Bu programa ve etkinliklere desteğini esirgemeyen Mide Lobisi ve Kapurcuk'a, programı titizlik ve üstün başarıyla yürüten

Untitled. Fotoğraf: Ayşe Özyayın

Zeynep Okyay'ın saha çalışmalarında bir kare.

Koray Günyaşar'a sonsuz teşekkür ediyoruz. Ayrıca, Taşlıca'da desteklerini gördüğümüz Erol Demircan ve Zeliha Demircan ile üstün gayretle görev yapan PAAM görevlilerimiz Pınar Pişkin ve Sergül Özçelik Uçan'a sonsuz teşekkür ediyoruz. Bir sofrayı beraberce paylaşmaktan aldığımız ilhamla 2023 yılında yeni etkinlikler planlıyoruz.

Çağdaş Sanat Programı Çalışmaları

Yukarı Şehir Sanat İnisiyatifi, 2022 yılında da Zeynep Okyay, Aslıhan Güçlü, Aslı Dinç ve Ayşe Özyaydın'ın bir araya gelmesiyle çalışmalarına devam etmiştir. Projenin başladığı Temmuz ayından önce online toplantılarla 2022 yılında yapılacak olan çalışmaların kararlaştırılması sağlanmış, projenin maddi destek bulabilmesi amacıyla çeşitli fonlara başvurulara bulunulmuştur. Temmuz ayında Phoenix Antik kenti çevre düzenlemesi ve kurtarma kazısı kapsamında bilim insanlarıyla bir araya gelen Yukarı Şehir Sanat

İnisiyatifi, 1923 Mübadelesine kadar yerleşimi devam eden Taşlıca (Fenaket), Söğüt (Saranda) ve Aziziye (Karamaka) köylerindeki geleneksel mimari üzerine çalışan Kırsal Mimari Belgeleme Programıyla ortak çalışmaya başlamış, belgeleme sürecinin kayıt altına almıştır.

Eylül ayında ise Haritalama ve Mimari Belgeleme Programıyla ortaklaşa elde edilen veriler üzerine bir çalışma grubu oluşturulmuş, bilimsel verilerin sanatsal içerikler haline dönüştürülmesi konusunda fikir alışverişi yapılmıştır. Epigrafi Programından Dr. Anna M. Stiz ile birlikte Phoenix çevresinde bulunan yazıtlar belgelenmiş ve bu belgelerin çıktıları projenin ilerleyen süreçlerinde hayata geçirilecek sergisi için arşivlenmiştir.

Gastronomi Atölyesi kapsamında PAP Araştırma Merkezinde yapılan bölgenin gastronomi değerlerini ulusal ve uluslararası düzeyde görünür kılmayı amaçlayan etkinliğinde yer alan Yukarı Şehir Sanat İnisiyatifi, yerel halka bir

araya gelerek bölgenin geleneksel yemeklerinin üretim süreçlerini kayıt altına almıştır.

2022 Sezonu Ziyaretçilerimiz

Kazı, Yüzey Araştırmaları ve diğer alt programlarla oldukça yoğun geçen 2022 yılı boyunca birçok ziyaretçi çalışmalarımızı yerinde görmek üzere Taşlıca Köyü'ne bizi ziyarete geldi. Bu süreçte ziyaretleriyle bizleri onurlandıran ve ilgilerini eksik bırakmayan Muğla Vali Yardımcısı YİKOB Başkanı Sayın Baha Başçelik ve Sayın Mehmet Suphi Olcay'a, Marmaris Kaymakamı Sayın Ertuğ Şevket Yılmaz'a, Marmaris Ticaret Odası Başkanı Sayın Mutlu Ayhan ve Yönetim Kuruluna, Bahçeşehir Eğitim Kurumları Başkanı Sayın Enver Yücel'e, Bahçeşehir Üniversitesi Mütevelli Heyeti Üyesi Sayın Saygın Şenel'e, Marmaris

YİKÖB ziyareti. Fotoğraf: Merve Yeşil

Marmaris Ticaret Odası ziyareti. Fotoğraf: Merve Yeşil

Marmaris Rotary Kulübü ziyareti.
Fotoğraf: İlayda Alikaya

Taşlıca halkı ziyareti. Fotoğraf: Merve Yeşil

Müze Müdürü Sayın Şehime Atabey'e, Marmaris Rotary Kulübü üyelerine, Gözde Demirel ve Ahmet Demirel'e, Yasemin Bilgiç Acar ve Ergün Acar'a, ziyaretleriyle mutlu kılan Attouda Araştırma Başkanı, Pamukkale Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Bilge Yılmaz Kolancı ve Gözde Adıgüzel'e, ICOMOS Türkiye Milli Komitesi Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Burçin Altınsay Özgüner'e teşekkürlerimizi sunuyoruz. Çalışmalara desteğini esirgemeyen ve bizleri sık sık ziyaret ederek yalnız bırakmayan Taşlıca ahalisine gönülden teşekkür ediyoruz.

Yayın Çalışmalarımız

2021 yılında başladığımız çok yönlü bilimsel saha çalışmalarının yanı sıra yapılan tüm çalışmaları periyodik olarak uluslararası bilimsel platformlarda sunmaya ve raporlamaya başladık. Bu bağlamda 2021 yılı ve 2022 yılı çalışmalarını direktörümüz Dr.

Asil Yaman, Amerikan Arkeoloji Enstitüsü'nün San Francisco ve New Orleans'ta düzenlediği yıllık toplantılarda sunmuştur. 2021 yılı çalışmaları ayrıca Kültür ve Turizm Bakanlığının Denizli'de düzenlediği '42. Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri' sempozyumunda da raporlandı.

Bu periyodik sunumların yanı sıra Phoenix kırsalının tespit ettiğimiz, yörenin tarımsal organizasyonu ile zeytinyağı ve şarap üretimini yansıtan verileri kasım ayında, Bodrum'da düzenlenen '3. Uluslararası Zeytinyağı ve Şarap Sempozyumu'nda Dr. Asil Yaman ve Doç. Dr. Koray Konuk tarafından bilim dünyasına sunulmuştur. Söz konusu sunuma ait veriler, yayınlanacak olan sempozyum kitabında yer alacaktır.

Sözlü tebliğlerin yanı sıra, saha çalışmalarına ait ön raporlar Anatolia Antiqua dergisinde periyodik olarak yayınlanmaktadır. Bu bağlamda ilk yıl çalışmalarını içeren rapor 2022 yılında Anatolia Antiqua dergisinin 30. sayısında yer bulmuştur.

Epigrafi, Kırsal Mimari, Kült Programı ve diğer alt programlara yönelik yayına hazırlık çalışmaları da sürdürülmektedir.

2023 Sezonunda Phoenix'i Neler Bekliyor?

Phoenix Apollon Kutsal Alanı ve Kızlan Kilisesi'nde 2022 yılında başlattığımız kazı çalışmalarına 2023 yılında devam etmeyi planlıyoruz. Bu çalışmaların yanı sıra alanda kültür rotalarının belirlenmesi ve belirlenen rotalarda çevre düzenlemeleri yapmayı öngörüyoruz. Bu sayede Phoenix'i ziyarete açık bir ören yeri statüsüne kavuşturmayı hayal ediyoruz.

Yüzey araştırmalarının üçüncü yıl çalışmalarını 2023 yılında kentün güney kırsalında, özellikle Serçe Limanı'nda yoğunlaştıracamız.

Kazı ve yüzey araştırmaları dışındav kırsal mimari belgeleme programı, gastronomi çalışmaları, etnobotani araştırmaları, çağdaş arkeoloji programı, çağdaş sanat programı ile çocuklara yönelik kültürel ve ekolojik miras eğitim programlarını yürütmeyi öngörüyoruz.

Bu süreçte desteklerini esirgemeyen tüm kurum ve kuruluşlara sonsuz teşekkür ediyoruz.

2022 yılı Phoenix ekibi. Fotoğraf: Aslıhan Güçlü

Teşekkürler!

2022 sezonumuzda Phoenix Arkeoloji Projemize maddi ve manevi destek veren tüm enstitü ve kurumlara gönülden teşekkür ederiz.

Destekleyen Enstitüler

Penn Müzesi
 Ausonius Enstitüsü, CNRS-Bordeaux Montaigne Üniversitesi
 Bordeaux Üniversitesi IdEx Grand Projet de Recherche 'Human Past'
 Hellenic College Mary Jaharis Institute for Byzantine Art and Culture
 Heidelberg Üniversitesi
 Marmaris Rotary Kulübü

Destekleyen Kurumlar

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı
 T.C. Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
 T.C. Muğla Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı (YİKOB)
 Marmaris Kaymakamlığı
 Marmaris Ticaret Odası
 Beko Türkiye
 Kapurcuk
 Mide Lobisi
 Karibu

Phoenix Arkeolojik Araştırma Merkezi (PAAM)
 No:12b, 48700, Taşlıca Mahallesi, Marmaris, Muğla

İletişim:

info@phoenixprojesi.com

www.phoenixprojesi.com

phoenixprojesi

phoenixprojesi

phoenixprojesi

Mütevazı desteklerle sürdürdüğümüz bilimsel araştırmalar maddi ve manevi desteklerinizi beklemektedir.